

Liefde voor 'de' vogel

Carel de Vink

We gingen een dagje fietsen in Brabant. In de buurt van Oisterwijk streken we neer op een terrasje. Net binnen de ingang van het restaurant ontdekte ik opgezet jachtwild, waaronder naast een ree, een fazant en een stoffige korhaan! Het idee dat deze zeldzaamheid tot dertig jaar geleden nog als jachttrofee gold, en nu nog staat te prijken als sfeerbepalende aankleding van het interieur van een bosrestaurant. Een in ons land ernstig bedreigde vogelsoort als pronkstuk!

Als ik eerlijk ben, is mijn vogelhobby doortrokken van leerervaringen en wonderlijke raakvlakken met pseudo-vogelliefhebbers. Mijn laatste familie-groep patrijzen in onze regio bewonderde ik in 1977 samen met een 'plezierjager'. Nee, hij schoot beslist in het Gooi geen patrijzen of houtsnippen. Deed hij dat elders wel? Wat schoot hij hier? Geen idee, maar ik kreeg wel veel informatie over het voorkomen van diverse vogelsoorten in de toen nog voor mij nieuwe omgeving.

Dat sloot aan bij mijn ervaringen als kind. Van een beroepskooiker in ruste kreeg ik vleugels van wilde eend en wintertaling. Die werden dus bepaald niet geringd losgelaten. Hoe zo 'in ruste'? Met een jachttopziener ging ik op zoek naar vos en nachtzwaluw. Een valkenier stuurde me veren van roofvogels die hij hield: havik en slechtvalk en ook van prooien: patrijs en goudplevier! Bovendien had hij ter revalidatie een smelleken en een wespandief. Als kind stond ik buiten iedere discussie over natuurbescherming en jacht. Ik leerde van een heuse vogelstroker dat ik meer kon leren door goed naar vogels te kijken dan door het bekijken van plaatjes of het lezen van beschrijvingen in een vogelgidsje. Voor mijn verenverzameling bezocht ik regelmatig een volièrehouder die naast tropische vogels ook 'wildzang' hield: putter, kneu en sijs. Die verenverzameling heeft de tand des tijds niet doorstaan. Van zulk bederf zal de verzamelaar van een klutensnavel geen last gehad hebben. De voor mij als tiener zeldzame kluut vond ik niet alleen dood, maar bovenal zonder snavel. Later had ik een collega die als souvenirs in een vitrine naast de vervelling van een pofadder en het rugschild van een Griekse schildpad ook schedels van diverse soorten sterns en meeuwen uitgestald had, gewoon in haar woonkamer. Daar tussenin konijnenkaakjes en wat schedeltjes van kleine zangertjes.

Het was vroeger heel gewoon om als bewijs een zeldzame vogel te 'verzamelen'. Een snoodaard als de veel geroemde Snouckaert von Schauburg¹, tijdgenoot van Thijssse, zag daar niets verkeerd in. Hij verzamelde vogels met zijn

geweer om ze vervolgens te kunnen beschrijven en opzetten. Ook het aanleggen van een eierenverzameling was vroeger heel gewoon. Ik zie mij nog als negenjarige in een schoolgebouw staan, met mijn neus tegen een glasplaat, waarachter eieren hingen van merel, zeekoet en winterkoning. Als extra bezienswaardigheid waren daar het ei van struisvogel en kolibrie aan toegevoegd. Mijn plakboek met veertjes van 'Vlaamse' gaai, groenling en grasparkiet viel erbij in het niet. Mijn schoolvriendje spaarde vogelplaatjes van Rizla+. Die werden geplakt in een album met uitvoerige beschrijvingen. Zijn vader was een stugge roker. Mijn vader ook, maar die zwoer bij een ander merk sigarettenvloeit. De dubbele plaatjes kreeg ik. Verder spaarde ik lucifermerken en postzegels met vogelafbeeldingen. Dat gebeurde een beetje lukraak: het ging om de plaatjes en de competitie met mijn vriendje. Voor het serieuze verzamelen van vogelkunst ontbreekt mij het budget nog steeds. Een Hondecoeter² zal je bij mij niet aantreffen...

Tegenwoordig kom ik ook heel andere verzamelaars tegen. Ringers houden hun lijst van 'handsoorten' bij. Vogelfotografen hebben hun eigen scores. Net als geluidsjagers, die ernaar streven van zoveel mogelijk soorten opnames te maken van zang, lokroep, vluchtroep, alarmkreet, enz. Het verzamelen van nesten is uit de tijd. Wie heeft er nog een oud ooievaarsnest in zijn logeerkamer staan?

Het grappige is dat ik ook wel 'vogelinteresse' tegenkom bij mensen die niets met vogels hebben. Bij een afhaalchinees hing een ingelijste pagina uit een Engels vogelboek met prachtige afbeeldingen van gorzen. Inmiddels is de wand beschilderd met een vliegende draak, die vijfmaal zo groot is als het verdwenen kleinood. De babykamer van een kennis werd behangen met geel behang vol pimpelmezen. Voor de sier en de sfeer.

Vogels vertegenwoordigen ook merken. De kiekendief op een Peugeot, de vogel op Hop taxi's, de zwaluwlucifers en het sneeuwhoen op Schots gedestilleerd. Als symbool doet de duif het

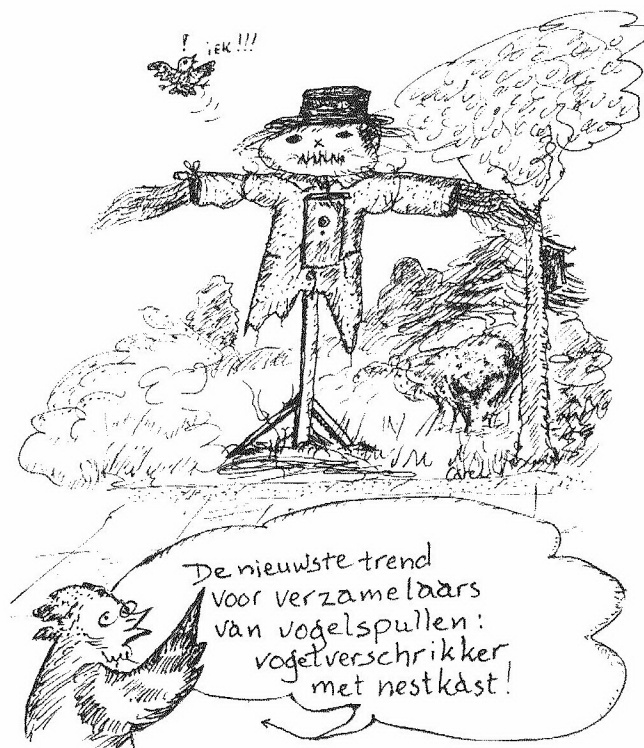
¹ René Charles Baron Snouckaert von Schauburg (1857 – 1936); ornitholoog

² Melchior d'Hondecoeter, 17e eeuwse vogel- en stilleven-schilder

goed als pinksterduif en vredesduif. En niet te vergeten de ooievaar en zijn link met een pasgeboren kind.

Waarschijnlijk was ook meer de symbolische betekenis de oorzaak van een wonderlijk fenomeen. In een Gooise woning trof ik letterlijk alles aan in het teken van uilen. Deurbel, deurknop, vazen, wandbekleding en de sierlijst om de spiegel. Ook het design op het theekopje, het visitekaartje en briefpapier. Evenals het motief van de gordijnen en de houten boekensteunen in de kast. Alles was verrijkt met afbeeldingen van uilen. Modern en klassiek, maar toen ik terloops iets zei over soorten uilen, werd ik vreemd aangekeken. Steenuil, bosuil? Een uil was toch gewoon een uil? Het idee van een uilennestkast in de tuin leek hen wel aan te spreken, maar... herrie in de nacht, nee dan toch maar liever niet!

Dergelijke hobbyisten zullen er niet wakker van liggen als het met hun lievelingen in de natuur niet goed gaat. Voor hen zijn vogels niet meer dan een abstract begrip. Vogelzang hoort thuis in een film of wordt in bewerkte vorm terug gehoord in de muziek van een balletuitvoering. In het bos horen ze de vogels niet eens! Wat dat betreft had de vogelstroper met zijn vangkooien meer gevoel voor de natuur. De jager, die hoopte dat niet een van zijn vakbroeders de laatste klucht patrijzen bij Naarden zou afschieten, begreep iets van het belang om vogels te beschermen. Het waren de wilsterflappers en eierzoekers in Friesland die de achteruitgang van weidevogels het eerst opmerkten. Tegenstrijdig: jacht en bescherming. Maar als vogelliefhebber zou je de jager graag willen aanspreken op dat ene raakvlak wat menig verzamelaar mist: liefde voor de levende natuur.

Overzicht ledenmutaties

Adreswijzigingen

S. Vermaas	3739 NB Hollandsche Rading
BA. Vermaas	3739 NB Hollandsche Rading

Opgezegd

W. Schoeman-Van Rijn	1261 VS Blaricum
----------------------	------------------